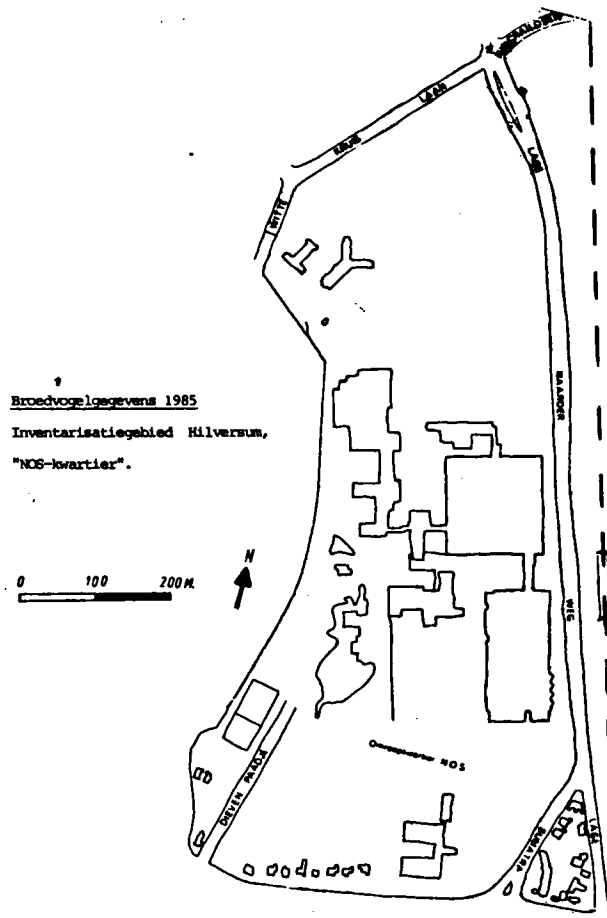

BROEDVOGELINVENTARISATIE "OMROEPKWARTIER NOS", HILVERSUM 1985

Erik Lam

Inleiding

Het "Omroepkwartier NOS" maakt deel uit van het telgebied Hilversum, en valt derhalve binnen de bebouwde kom van Hilversum. Het gebied (zie kaart) is echter gesloten voor het publiek. Omdat men hierdoor niets van zo'n gebied zou leren kennen volgt hier een verslag van mijn bevindingen, de broedvogelinventarisatie, zodat toch een indruk verkregen kan worden.

Gebiedsomschrijving

Oppervlakte 46 ha. Het grootste deel wordt ingenomen door een park rondom de NOS-gebouwen. Dit park is aangelegd met de bedoeling dat er natuurlijke vegetaties kunnen ontstaan. Zo is er een eiken-berkenbos aangelegd, vijvers met rietkragen, een vennenterrein (met veel veenpluis, ronde zonnedauw, etc!) en een heidevegetatie. Dit "heideveld" is een daktuin dat bovenop de ondergrondse parkeergarage ligt. Het noordelijke deel van het telgebied is het "Heideheuvelcomplex", thans ook van de NOS. Dit is omgeven door oud hoog opgaand gemengd bos. Ten noorden van de bebouwing van de NOS, en ten zuiden van Heideheuvel ligt een ruderaal, braakliggend terrein. De oostkant wordt begrensd door de spoorlijn. Tussen de spoorlijn en de Lage Naarderweg ligt een bosje dat zichzelf mag ontwikkelen. In de zuidoostelijke hoek ligt een stukje bebouwing, evenals aan de zuidwestelijke helft van de zuidkant. Ten westen van het "dievenpaadje" ligt een tennisbaan met wat "rommelbosjes" er om heen.

Bezoekdata

15/3-'85 - 6.30 - 7.30 uur, 00°C, beetje stuifsnieuw, bewolking 40-60 %
 3/4-'85 - 5.45 - 7.45 uur, 13°C, lichte motregen, zwaar bewolkt
 17/4-'85 - 6.15 - 8.00 uur, 12°C, mistig
 8/5-'85 - 6.15 - 8.15 uur, 13°C, zwaar bewolkt
 23/5-'85 - 6.00 - 8.00 uur, 10°C, zwaar bewolkt, wind ZW-4
 11/6-'85 - 5.00 - 7.15 uur, 10°C, bewolking 10 %

Bovendien heeft Jelle Harder op 13 juli 1985 van 21.30-22.10 uur, met goed telweer het gebied op Gierzwaluwen onderzocht.

Methode

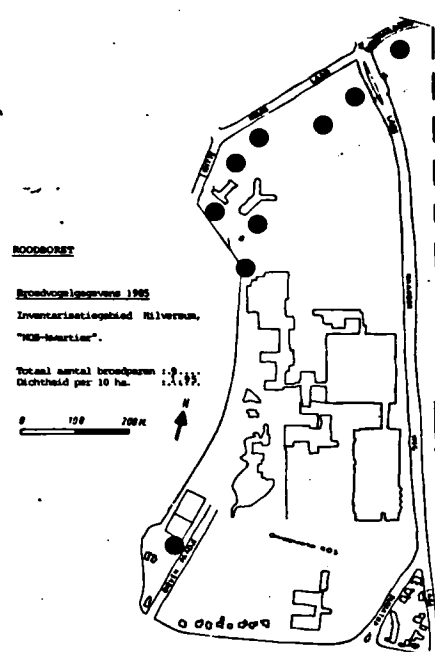
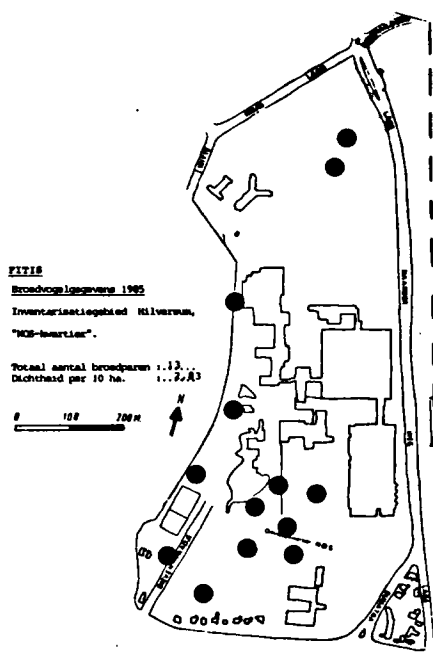
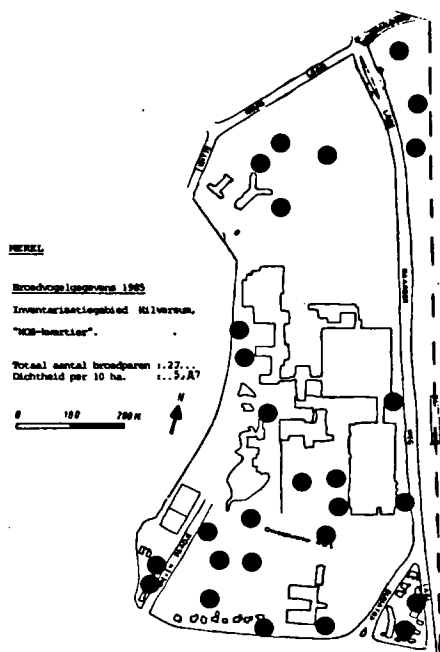
De gevolgde methode is de zogenaamde "territoriumkarterings-methode" geweest. Interpretatie en criteria zijn gehanteerd zoals deze beschreven staan in de nieuwe bijbel voor vogelaars, namelijk: "Vogelinventarisaties", 1985.

Resultaten (in paren)

Houtduif 20
 Holenduif 2
 Turkse Tortel 5
 Gierzwaluw 13
 Groene Specht 1
 Grote Bonte Specht 2
 Witte Kwikstaart 2

Merel 27
 Kleine Karekiet 1
 Tuinfluiter 2
 Zwartkop 7
 Tjiftjaf 6
 Fitis 13
 Staartmees 2

Boomklever 1
 Boomkruiper 2
 Vlaamse Gaai 3
 Ekster 4
 Kauw 2
 Zwarte Kraai 1
 Spreeuw 2

Winterkoning 4
 Heggemus 7
 Roodborst 9
 Zwarte Roodstaart 4
 Gekraagde Roodstaart 1

Glanskopmees 1
 Matkopmees 2
 Kuifmees 4
 Pimpelmees 7
 Koolmees 21

Huismus 15
 Vink 1
 Groenling 5
 Goudvink 1

Losse waarnemingen:

3/4-'85 1 Zwarte Mees zingend bij Heideheuvel. Is als doortrek beschouwd
3/4-'85 1 Zanglijster " " " " " " "
3/4-'85 1 Rietgors zingend bij het vijvercomplex. " " "
23/5-'85 1 Buizerd laag over de grond vliegend boven het ruderale stuk,
broedt waarschijnlijk in de buurt

Bespreking resultaten

In het gebied zijn 35 soorten broedvogels aangetroffen. Een bijzonderheid is dat dit gebied zo afwisselend is waardoor er soorten uit diverse milieutypes gevonden zijn. Zo is er oud bos, jong bos, moerassig terrein en urbaan terrein. Sommige soorten hebben specifieke voorkeuren. De verspreidingskaart van Roodborst en Fitis laat zien dat er nauwelijks overlap is tussen deze twee soorten. De Roodborst zit meer in oud bos, met een struikétage, terwijl de Fitis juist een voorkeur voor jong bos heeft. Een soort als de Merel komt vrijwel overal voor. De Zwarte Mees, Zanglijster en Rietgors zouden eventueel als mogelijke broedgevallen aan te merken zijn. Er zijn ongeveer 14 minuten veldonderzoek per ha. besteed. Voor zo'n overzichtelijk terrein is dit behoorlijk veel. Ondanks het feit dat het weer enigszins tegenzat zal er daardoor toch wel een redelijke indruk verkregen zijn.

Beheer

Het complex wordt door een particulier hoveniersbedrijf beheerd. Deze heeft redelijk veel oog voor de natuurlijke waarden die het gebied herbergt. Indien het beheer gecontinueerd blijft zullen er toch aardig wat verschuivingen in de vogelbevolking optreden omdat het bos nu voor het merendeel jong is. Hopelijk kan er voor gewaakt worden dat het een bos met een gesloten kronendak wordt omdat dan de struweelsoorten zullen verdwijnen. Door lichtgebrek zou de struiklaag zich dan namelijk niet kunnen ontwikkelen. Verder zou het de moeite waard zijn om op Heideheuvel wat meer dode bomen een kans tot natuurlijk verval te geven. Waarschijnlijk kunnen de rietsoorten wat meer kansen krijgen wanneer de rietkraag niet in z'n geheel, maar elk jaar voor de helft gemaaid wordt. Een soort als de Rietgors prefereert namelijk overjarig riet.

Overige waarnemingen

Behalve de zeer interessante vegetaties die er zijn aan te treffen, zijn er ook nog andere leuke dingen te zien zoals *Orthetrum cancellatum*, een grote libeliesoort, kleine watersalamander en waterscorpionen. In de herfst van 1984 heeft er constant een IJsvogel gezeten en als grote klapper heeft er eind oktober 1983 een Waterspreeuw vertoefd (beide mond.med. O. v. Zuylen aan E. Lam). Er zijn ook enkele zeldzame, dan wel gewoon interessante loopkeversoorten gevonden bijvoorbeeld *Broscus cephalotus*, *Stenolophus teutonus*, *Stenolophus mixtus*, *Bembidion articulatum*, *Dyschirius luedeisi* en *Acupalpus brunnipes*. Overigens heeft er vroeger tijdens de bouw van één der complexen, nog een Oeverzwaluwkolonie gezeten. Op dit moment is er een goede gelegenheid om op het noordelijke ruderale stuk een wand te creëren. Deze is er namelijk al en zal alleen afgestoken hoeven worden.

Conclusie

Dankzij de gevarieerde milieutypes en de gehanteerde normen voor de aanleg en het onderhoud van het terrein kon zich hier in relatief korte tijd een schitterend natuurgebied ontwikkelen!

